

Kaçırılan bin tarihi eser belirlendi

► Kültür Bakanlığı yurtdışına kaçırılan bin tarihi eserin belirlendiğini açıkladı. Kaçırılan eserlerin çoğunun ABD, İngiltere, Almanya, İsviçre, Fransa ve Avusturya müzelerinde olduğu bildirildi.

İSTANBUL (AA) - Kültür Bakanlığı Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürü Prof. Dr. **Engin Özgen**, tarihi eser kaçakçılığının ciddi boyutlarda olduğunu vurgulayarak, bakanlıkça sürdürülen çalışmalarda yurtdışına kaçırılan bine yakın eserin belirlendiğini bildirdi.

Prof. Özgen, turistler eliyle gümrüklerden ve posta yolu ile yapılanların yanı sıra diplomatik yollardan gerçekleştirilenlerin de gözönüne alındığında, tarihi eser kaçakçılığının nedenli ciddi boyutlarda olduğunu anlaşılabileceğine işaret etti.

Kaçırılan tarihi eserlerin halen ABD, Almanya, İngiltere, İsviçre, Fransa, Danimarka, Rusya Federasyonu, Avusturya gibi ülkelerin müze, koleksiyon ve galerilerinde bulunduğunu belirten Prof. Özgen, şöyle dedi:

"18. yüzyıl ortalarında yaşanan sanayi devrimi sonucu Batı'nın ekonomik düzeyi yükselmiş ve kültürel varlıklara duyulan ilgi ile tüm Akdeniz ülkeleri eski eser kaçakçılığına sahne olmuştur. Tarihsel geçmişinden kaynaklanan bir zenginlikle Türkiye, tarihi eser kaçakçılığına sahne olan bu ülkelerin başında gelmektedir. Bu nedenle, tespiti yapılan eserlerin dışında pek çok eserimizin de yurtdışında bulunduğu kuşkusuzdur."

Yurtdışına yasadışı yollarla götürülen eserlerin iadesine, götürüldükleri ülkelerin yana olmadığına dikkat çeken Prof. Dr. Özgen, "Zengin ülkeler, kendi ülke tarihlerinin köklü ve zengin olmamasından dolayı, fakir olan müzelerini, ancak tarihsel geçmişi zengin ülkelerin eserleri ile ayakta tutabilmekte, gelir kaynağı elde edebilmektedirler. Bu nedenle yaklaşımları daima olumsuz olmaktadır" dedi.

Prof. Özgen, ikili görüşmeler ya da dava yoluyla iadesi istenilen eserleri ve bulundukları yerleri ise şöyle sıraladı:

Avrupa

- 5 Frigya mezar steli (İsviçre Basel Müzesi)

- Elmalı Sikkeleri (2 adet sikke Münih'te "Giessener Münzhandlung" adlı müzayede firması tarafından yapılan açıkattırmada satıldı)

- Troya eserleri (Almanya).

- Boğazköy Sfenksi (Almanya-Berlin Devlet Müzesi)

- Konya-Beyhekim Camii Mihrabı (Almanya-Pergamon Museum)

- Afrodisias-İhtiyar Balıkçı Heykeli (Almanya-Pergamon Museum)

- Bergama-Zeus Sunağı (Almanya-Pergamon Museum)

- Gölbaşı-Tyrssa Mezar Anıtı (Avusturya-Sanat Tarihi Müzesi'nin bodrumunda saklı)

- Troya Eserleri (Rusya Moskova-Puşkin Museum ve Zagorsk kenti depolarında saklı)

ABD

- Lidya eserleri (Metropolitan Museum of Art)

- Elmalı Sikkeleri (Kaçırılan 900 sikkeden 16'sı ABD ve İsviçre'deki müzayede firmalarından geri alındı. Ancak sikkelerin büyük bölümü William Koch adlı bir koleksiyoncu tarafından, kendi şirketi olan Oaks Partners'ca satın alındı.)

- Troya eserleri (ABD Washington National Museum of Natural History Müzesi)